

Bruselj, 14.7.2023
COM(2023) 453 final

POROČILO KOMISIJE

Spremljanje uporabe prava Evropske unije

Letno poročilo za leto 2022

Predgovor.....	3
Evropski zeleni dogovor.....	4
Čist zrak in čista voda.....	4
Obvladovanje poplavne ogroženosti.....	5
Varovanje biotske raznovrstnosti.....	5
Spodbujanje krožnega gospodarstva.....	6
Podnebni ukrepi.....	6
Čista energija.....	6
Enotni trg za energijo.....	7
Čisti promet.....	8
Trajnostno kmetijstvo, ki zagotavlja preskrbo s hrano.....	8
Trajnostno ribištvo in pomorsko prostorsko načrtovanje.....	9
Zdravje in varnost hrane.....	10
Preprečevanje bolezni, povezanih s tobakom.....	10
Varnejši promet.....	10
Evropa, pripravljena na digitalno dobo.....	12
Tehnologija, ki deluje za ljudi.....	12
Pravično in konkurenčno digitalno gospodarstvo.....	13
Spodbujanje podatkovnega gospodarstva.....	13
Odprta, demokratična in trajnostna digitalna družba.....	13
Varstvo potrošnikov in podjetij.....	14
Dostopni proizvodi, storitve in spletišča.....	14
Omogočanje, da enotni trg poveča rast.....	15
Pregledne informacije o podjetjih in za podjetja.....	16
Digitalni prometni sistemi.....	16
Gospodarstvo za ljudi.....	17
Delovni pogoji.....	17
Zdravje in varnost pri delu.....	17
Mobilnost delovne sile.....	18
Kordinacija sistemov socialne varnosti.....	18
Izboljšanje informacij in pomoči za državljane in podjetja.....	19
Boljša regulacija poklicev in priznavanje kvalifikacij.....	19
Preprečevanje stečaja podjetij, ki so sposobna preživetja.....	20

Finančne storitve	20
Plačila malih vrednosti	20
Nadzor nacionalnih organov nad uporabo pravil EU o finančnih storitvah	21
Pranje denarja in financiranje terorizma	21
Mobilnost in promet	22
Neposredna obdavčitev	22
Posredna obdavčitev	23
Carina	24
Spodbujanje evropskega načina življenja in demokracije	26
Pravna država	26
Zaščita oseb, ki prijavijo kršitve prava EU	27
Boj proti diskriminaciji, rasizmu in ksenofobiji	27
Spodbujanje usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja	28
Varstvo osebnih podatkov	28
Zaščita državljanstva EU	28
Pravosodno sodelovanje in pravice posameznika v kazenskih zadevah	29
Varnost	29
Migracije in azil	30
Izvajanje sankcij proti Rusiji	30

Izjava o omejitvi odgovornosti: V tem poročilu so predstavljeni ukrepi Komisije za spremljanje in uveljavljanje prava EU v letu 2022. Stanje omenjenih primerov kršitve se je morda v vmesnem času že spremenilo.

Predgovor

Leto 2022 je bilo eno od najtemnejših v novejši zgodovini naše celine. V Evropo se je vrnila vojna, ki je neposredno vplivala na vse nas. Veliko ljudi se je balo ne le posledic za Ukrajino, ampak tudi, da bo preostala Evropa zapadla v gospodarsko recesijo ter da se bodo dogajali pretresi v demokraciji in razdvajanja. A uspelo se nam je upreti. Boj Ukrajine za svobodo nas še naprej navdihuje, Evropska unija pa še naprej zagotavlja finančno, vojaško in politično podporo brez primere.

Čeprav smo in bomo še naprej neomajni v podpori Ukrajini, nadaljujemo tudi uresničevanje preobrazbenih sprememb, ki smo jih obljubili na začetku sedanjega mandata Komisije za močnejšo, bolj zeleno in bolj zdravo Evropo za naslednjo generacijo.

Da bi udeležali te spremembe, smo predstavili številne ambiciozne predloge in strategije. A naše ambicije se bodo lahko uresničile in bodo vsem Evropejкам in Evropejcem, ne glede na to, kje živijo, resnično koristile le, če pravila, ki jih predlagamo, niso le dogovorjena v Bruslju, ampak se tudi ustrezno izpolnjujejo na terenu v vseh delih EU.

V tem poročilu so predstavljeni ukrepi, ki smo jih sprejeli leta 2022 za zagotovitev, da bodo pravila delovala v praksi. Pravila EU smo uveljavili na vseh področjih politike s poudarkom na vprašanih, ki so najpomembnejša za vsakdanje življenje ljudi in podjetij. Večina postopkov, ki smo jih sprožili leta 2022, se torej nanaša na okolje, pravosodje in temeljne pravice ter na enotni trg in zaposlovanje.

Kadar se pojavijo težave, jih najprej v tesnem sodelovanju z državami članicami poskušamo čim prej rešiti. Najpogosteje smo pri tem uspešni. Vendar, kot je razvidno iz poročila, ne omahujemo pri sprejetju izvršilnih ukrepov, kadar so potrebni za zagotovitev, da bi naša Unija ostala varen prostor skupne blaginje, demokracija demokracij in resnična skupnost vrednot.

S spoštovanjem,

dr. Ursula von der Leyen
predsednica Evropske komisije

Evropski zeleni dogovor

„Na vso moč se moramo truditi za prilagoditev na podnebne spremembe in z naravo ravnati kot z najboljšim zaveznikom.“

Govor predsednice Ursule von der Leyen o stanju v Uniji leta 2022

Podnebne spremembe in degradacija okolja ogrožajo obstoj Evrope in sveta. Ljudje po vsem svetu so leta 2022 zaradi ekstremnih vročinskih valov, gozdnih požarov in suš brez primere začutili njihove vse hujše posledice. Pospeševanje zelenega prehoda EU je bistveno za spopadanje s podnebno krizo ter za krepitev gospodarstva in varnosti EU. [Evropski zeleni dogovor](#) določa pot do [ničelnega onesnaževanja](#) zraka, vode in tal ter do preoblikovanja gospodarstva EU v sodobno gospodarstvo, gospodarno z viri. Komisija je leta 2022 dosledno uveljavljala pravila EU, da bi se ti cilji uresničili.

Čist zrak in čista voda

Onesnaženost zraka je največje okoljsko tveganje za zdravje v Evropi. Pravila EU o [standardih kakovosti zraka](#) so ključna za zmanjševanje negativnih vplivov onesnaževanja zraka na zdravje ljudi: v zadnjih 30 letih se je število prezgodnjih smrti zaradi onesnaženosti zraka v državah članicah zmanjšalo za 60 %. Komisija te standarde še naprej odločno uveljavlja, da bi zaščitila zdravje ljudi in varovala naravno okolje.

Komisija je vztrajala pri ustreznem ravnanju z [odpadno vodo](#). Uveljavila je tudi [direktivo o pitni vodi](#), da bi zagotovila, da je voda, namenjena za prehrano ljudi, zdravstveno ustrežna in čista.

Komisija je nadalje ukrepala v postopku za ugotavljanje kršitev proti [Hrvaški](#) zaradi slabe kakovosti zraka, ki je bila posledica visokih ravni delcev (PM₁₀) in drobnih delcev (PM_{2,5}). [Poljsko](#) je pozvala, naj odpravi ovire za dostop do pravnega varstva v zvezi z načrti za kakovost zraka v skladu z [direktivo o kakovosti zunanjega zraka](#). Komisija je nadalje ukrepala v postopku proti [Cipru](#), ker v nacionalno zakonodajo ni v celoti prenesel [direktive o srednje velikih kurilnih napravah](#). Direktiva določa mejne vrednosti emisij za srednje velike kurilne naprave za zmanjšanje onesnaženosti zraka.

Komisija se je odločila, da bo proti [Španiji](#), [Malti](#) in [Poljski](#) sprožila postopek pred Sodiščem Evropske unije zaradi njihovega čiščenja odpadnih voda. Prav tako je nadalje ukrepala v postopku proti [Madžarski](#) zaradi snovi v pitni vodi, ki bi lahko morebiti ogrožale zdravje.

Obvladovanje poplavne ogroženosti

Katastrofalne poplave v Nemčiji in Belgiji julija 2021 so pokazale, kako pomembno je zaradi podnebnih sprememb oceniti poplavno ogroženost. Poplave lahko tudi sprostito onesnaževala, shranjena v tleh, in jih še bolj razširijo. [Direktiva o poplavah](#) državam članicam nalaga sprejetje načrtov za upravljanje poplavne ogroženosti, ki so ključni za hitro odzivanje. Komisija je nadalje ukrepala v postopkih za ugotavljanje kršitev proti [Bolgariji](#), [Grčiji](#), [Cipru](#), [Litvi](#), [Romuniji](#) in [Slovaški](#), da bi zagotovila posodobljene karte popravne ogroženosti.

Varovanje biotske raznovrstnosti

V evropskem zelenem dogovoru in [strategiji za biotsko raznovrstnost do leta 2030](#) je naveden cilj EU, da zaustavi izgubo biotske raznovrstnosti. To bi bilo treba doseči z ohranjanjem naravnih območij in obnovitvijo poškodovanih ekosistemov do ugodnega stanja ohranjenosti v habitatih, ki so ključnega pomena za biotsko raznovrstnost. Obnova gozdov, tal, mokrišč in morskih območij je bistvena za potrebno ublažitev podnebnih sprememb do leta 2030.

[Pravila EU](#) določajo tudi, da lahko strani, prizadete zaradi okoljske škode, od pristojnega nacionalnega organa zahtevajo, naj odloči, katere preventivne in sanacijske ukrepe bi moral odgovorni izvajalec sprejeti. Komisija je [Nizozemsko](#) in [Švedsko](#) pozvala, naj ustrezno preneseta ta pravila. Hkrati je lahko Komisija zaključila pet zadev, ker so države članice svoja pravila uskladile s pravom EU. Tako je bilo zagotovljeno, da lahko vsi, ki bi morali imeti to pravico, predložijo informacije in od organov zahtevajo, naj ukrepajo v zvezi z okoljsko škodo.

Komisija je v zadevi, ki je izhajala iz peticije, naslovljene na Evropski parlament, pozvala [Španijo](#), naj izvrši [sodbo](#) Sodišča v zvezi z mokrišči Doñana, da bi se zavarovali zaščiteni habitati in trajnostno upravljala telesa podzemne vode, ki napajajo mokrišča.

Komisija se je odločila, da bo proti [Grčiji](#) sprožila postopek pred Sodiščem, ker država ni pravilno prenesla [direktive o presoji vplivov na okolje](#). Komisija je pozvala [Španijo](#), naj odpravi škodljive vplive hotelskega kompleksa na Kanarskih otokih na okolje. Komisija je prav tako pozvala [Francijo](#), naj nacionalno zakonodajo v celoti uskladi z Direktivo. Ciper pa je uskladiral svoja nacionalna pravila, zato je Komisija zaključila postopek za ugotavljanje kršitev. To bo okrepilo presojo posledic projekta za okolje na Cipru že pred njegovo dejansko izgradnjo, kar je bistveno za varstvo biotske raznovrstnosti.

Komisija je nadalje ukrepala v postopku proti [15 državam članicam](#) v zvezi z varovanjem okolja pred [invazivnimi tujerodnimi vrstami](#). Prav tako je pozvala [Slovaško](#), [Ciper](#) in [Portugalsko](#), naj varujejo in upravljajo svoja zavarovana območja Natura 2000 v skladu z [direktivo o habitatih](#). Komisija je tudi pozvala [Slovenijo](#), naj upošteva [direktivo o pticah](#) in varuje prostoživeče ptice.

Spodbujanje krožnega gospodarstva

[Akcijski načrt za krožno gospodarstvo](#) je ključni sestavni del evropskega zelenega dogovora, ki tlakuje pot za čistejšo in konkurenčnejšo Evropo. Spodbuja predelavo odpadkov in popolno izvajanje standardov EU za ravnanje z odpadki. Komisija s svojim uveljavljanjem teh pravil pomaga pri zmanjševanju škodljivih učinkov odpadkov na zdravje ljudi in okolje.

Komisija je sprožila postopke za ugotavljanje kršitev ali jih nadaljevala proti [11 državam članicam](#), ker niso v celoti prenesle [direktive o plastičnih proizvodih za enkratno uporabo](#). Namen Direktive je preprečiti in zmanjšati vpliv nekaterih plastičnih proizvodov za zelo kratkotrajno uporabo na okolje in zdravje ljudi.

Irska je v zvezi z uporabo plastičnih vrečk po izvedbi postopka pred ugotavljanjem kršitev, ki ga je začela Komisija (EU Pilot), svojo zakonodajo uskladila z [direktivo o plastičnih vrečkah](#).

Komisija je v zvezi z obdelavo odpadkov pozvala [Portugalsko](#), naj izboljša svojo prakso ter pravilno uporabi [direktivo o odlagališčih odpadkov](#) in [okvirno direktivo o odpadkih](#).

Podnebni ukrepi

EU si je zastavila cilj, da bo Evropa do leta 2050 prva podnebno nevtralna celina. [Evropska podnebna pravila](#) so določila vmesni cilj zmanjšanja neto emisij toplogrednih plinov za najmanj 55 % do leta 2030 v primerjavi z ravnmi iz leta 1990. Dolgoročne strategije ključno pripomorejo k doseganju gospodarske preobrazbe, ki je potrebna za doseganje teh podnebnih ciljev. [Uredba o upravljanju](#) od držav članic zahteva, naj pripravijo svoje prve [dolgoročne strategije](#) z obeti za najmanj 30 let. Leta 2022 je Komisija začela postopke za ugotavljanje kršitev proti [Bolgariji](#), [Irski](#), [Poljski](#) in [Romuniji](#), ker takih strategij niso sporočile Komisiji.

Čista energija

Razogljičenje energetskega sistema EU je ključno za doseganje podnebnih ciljev EU. Zaradi posledic pandemije COVID-19 in ruske vojaške invazije na Ukrajino se je ta proces znašel na preizkušnji. Komisija je ostala odločena, da bo izvedla [sveženj Čista energija za vse Evropejce](#): čista energija je v jedru energetskega prehoda na varen, zanesljiv in trajnosten energetski sektor, ki v ospredje postavlja potrošnika.

Spodbujanje energije iz obnovljivih virov ni le bistveno za podnebne cilje EU, ampak z zmanjševanjem nestanovitnosti trgov, zniževanjem cen energije in krepitevijo zanesljivosti oskrbe EU pomaga tudi pri stabilizaciji energetskega sektorja. [Direktiva o energiji iz obnovljivih virov](#) zagotavlja okvir za razvoj energije iz obnovljivih virov v EU, njeno uveljavljanje pa je za Komisijo prednostna naloga.

Ker države članice niso prenesle pravil EU, je Komisija nadalje ukrepala v svojih postopkih za ugotavljanje kršitev:

- [proti 15 državam članicam](#) v zvezi s [spremembo direktive o energijski učinkovitosti stavb](#),
- [proti 12 državam članicam](#) v zvezi s [spremembo direktive o energijski učinkovitosti](#),
- [proti 15 državam članicam](#) v zvezi z [direktivo o energiji iz obnovljivih virov](#).

Enotni trg za energijo

Povezan energetski trg EU je stroškovno najučinkovitejši način za zagotovitev varne in cenovno dostopne oskrbe ljudi in podjetij z energijo. Zaradi skupnih pravil in čezmejne infrastrukture je mogoče energijo, proizvedeno v eni državi EU, dostaviti potrošnikom v drugi državi. Zaradi konkurence in večje izbire dobaviteljev energije, ki je na voljo potrošnikom, se ohranja nadzor nad cenami. Povezan trg prispeva tudi k zanesljivosti oskrbe in trajnosti.

[Direktiva o električni energiji](#) zagotavlja take čezmejne konkurenčne trge za elektroenergetski sektor. Zaradi pritiska na energetski sektor leta 2022 je postalo še posebej pomembno, da Komisija ta pravila odločno uveljavlja.

Komisija je nadalje ukrepala v postopkih za ugotavljanje kršitev proti [Nemčiji](#) in [Švedski](#), ker nista prenesli direktive o električni energiji. Iz istega razloga je začela postopke proti osmim [državam članicam](#).

Ohranjanje varnosti jedrske energije

Jedrska energija ima lahko pozitivno vlogo pri izpolnjevanju podnebnih ciljev in zagotavljanju energetske varnosti, če se dosežeta najvišja raven jedrske varnosti in zaščite pred sevanjem. Komisija se je še naprej osredotočala na učinkovito izvajanje pravnega okvira Euratom o jedrski varnosti, zaščiti delavcev, pacientov in javnosti pred ionizirajočim sevanjem ter zagotavljanju varnega ravnanja z radioaktivnimi odpadki.

Komisija je nadalje ukrepala v postopku proti [Hrvaški](#), [Estoniji](#), [Italiji](#), [Avstriji](#), [Portugalski](#) in [Sloveniji](#), ker niso sprejele ustreznih nacionalnih programov za ravnanje z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom v skladu s [pravili EU](#). Zaključila je 23 zadev EU Pilot v zvezi s prenosom [direktive o jedrski varnosti](#), potem ko so države članice, kjer je bilo potrebno, spremenile ali sprejele nova nacionalna pravila. Komisija je sklenila, da je bil prenos v teh državah članicah pravilen, kar je prispevalo z večji jedrski varnosti.

Komisija je proti [Španiji](#), [Latviji](#) in [Portugalski](#) sprožila postopke pred Sodiščem, ker niso v celoti prenesle [zakonodaje EU o varstvu pred sevanjem](#). [Italijo](#) je pozvala, naj izvrši [sodbo](#) Sodišča, v kateri je bilo ugotovljeno, da Italija teh pravil ni prenesla v svojo nacionalno zakonodajo. Komisija je sprožila postopka za ugotavljanje kršitev proti [Belgiji](#) in [Bolgariji](#), ker pravil nista prenesli pravilno.

Čisti promet

Prometni sektor lahko EU vodi k izpolnjevanju ciljev glede podnebne nevtralnosti. Vsi načini prevoza morajo postati bolj trajnostni. Zelene alternative morajo biti dostopne, za spodbujanje prehoda pa morajo biti vzpostavljene prave spodbude.

Na področju sektorja cestnega prometa [direktiva o čistih vozilih](#) določa nacionalne cilje za javno naročanje čistih vozil. Posebni cilji so določeni za osebne avtomobile in kombinirana vozila ter tovornjake in avtobuse, vključno s ciljem za brezemisijske avtobuse. Komisija je za zagotovitev uporabe teh pravil v vseh državah članicah nadaljevala postopek proti [Bolgariji](#), [Češki](#), [Cipru](#), [Madžarski](#) in [Švedski](#), ki pravil niso prenesle v nacionalno zakonodajo.

V pomorskem sektorju je [direktiva o pristaniških sprejemnih zmogljivostih](#) namenjena preprečevanju onesnaževanja morja z ladij. Direktiva določa, da se odpadki, ki nastanejo na krovu, ne odvržejo v morje, ampak se zbirajo v pristaniščih, ki morajo zagotavljati ustrezne zmogljivosti za zbiranje in obdelavo odpadkov. Komisija je nadalje ukrepala v postopkih proti [Cipru](#), [Nizozemski](#), [Avstriji](#), [Poljski](#) in [Švedski](#), ker niso prenesle teh pravil.

Trajnostno kmetijstvo, ki zagotavlja preskrbo s hrano

[Skupna kmetijska politika EU](#) zagotavlja preskrbo s hrano v EU, stabilizira trge in kmetom pomaga, da prejmejo pravičen dohodek. Politika pomaga tudi pri reševanju okoljskih izzivov, kot so podnebne spremembe in izguba biotske raznovrstnosti.

Posledice ruske vojaške agresije proti Ukrajini so povzročile pritisk na oskrbovalno verigo EU in svetovno prehransko varnost. EU je odziv na to grožnjo okrepila s skupno ureditvijo trgov kmetijskih proizvodov.

Odporen in učinkovit agroživilski sistem je zagotovil, da je bila v vseh državah članicah na voljo varna, cenovno dostopna in kakovostna hrana. Komisija je odločno ukrepala, da bi preprečila oslabitev skupnega kmetijskega trga.

Madžarska je uvedla sistem predhodnega obveščanja o izvozu žit, ki je madžarskim organom omogočal, da preprečijo prodajo ali kupijo žita, namenjena za izvoz, preden se izvozijo. Komisija je menila, da ta sistem ni združljiv s pravili EU o skupni ureditvi kmetijskih trgov in skupnimi pravili za izvoz. Zato je sprožila postopek za ugotavljanje kršitev proti [Madžarski](#).

Komisija je tudi še naprej zagotavljala pravilno uporabo [pravil o finančni podpori za kmete, veljavnih leta 2022](#), ter druge zakonodaje, povezane s pravili skupne kmetijske politike, kot so pravila o (i) [ekološkem kmetovanju](#), (ii) [zaščiti geografskih označb](#) ter (iii) [preprečevanju nepoštenih trgovinskih praks v verigi preskrbe s kmetijskimi in živilskimi proizvodi](#). Komisija je zaključila postopke za ugotavljanje kršitev proti enajstim državam članicam, saj so v celoti

prenesle ta pravila za preprečevanje nepoštenih trgovinskih praks v nacionalno zakonodajo. Vendar je Komisija ugotovila primere nepravilnega prenosa; za njihovo hitro reševanje je sprožila postopke pred ugotavljanjem kršitev (EU Pilot) s 16 državami članicami.

Trajnostno ribištvo in pomorsko prostorsko načrtovanje

Primarni cilj [skupne ribiške politike EU](#) je zagotoviti, da sta ribištvo in akvakultura trajnostna ter prispevata k družbeno-gospodarskemu razvoju obalnih skupnosti in razpoložljivosti preskrbe s hrano. Doseganje zdravih ravni staležev rib in njihovo ohranjanje sta v jedru politike. Zato pravila EU omejujejo zmogljivost flot ter ulov in ribolovne dejavnosti. Za zagotovitev, da se ta pravila uveljavljajo v celoti, morajo države članice vzpostaviti ustrezne sisteme nadzora in izvrševanja.

Komisija se zato pri svojih izvršilnih ukrepih osredotoča na preverjanje, da države članice zagotovijo spoštovanje pravil. Obveznosti natančnega tehtanja in evidentiranja ulova ter poročanja o njem so bile v središču ukrepanja Komisije. Natančno evidentiranje ulova je osnova za učinkovito upravljanje ribištva, preprečevanje prelova in zmanjšanje neželenega ulova. Ustrezni sistemi sankcij in usklajen sistem za izmenjavo podatkov o ribolovu med državami članicami in Komisijo so ključni. Komisija je vodila dialoge pred ugotavljanjem kršitev (EU Pilot) z državami članicami, da bi obravnavala težave, ugotovljene v zvezi s tem.

Komisija je še naprej spremljala, kako se izvaja [direktiva o pomorskem prostorskem načrtovanju](#), zlasti obveznost priprave pomorskih prostorskih načrtov. Namen te obveznosti je spodbujati trajnostni razvoj in uporabo morskih območij in virov. Pomorski prostorski načrti so lahko tudi ključno orodje za spodbujanje uvedbe proizvodnje energije iz obnovljivih virov na morju. Komisija je začela postopka za ugotavljanje kršitev proti [Bolgariji](#) in [Španiji](#), ker nista imeli takih načrtov.

Države članice morajo prav tako nadzorovati ribolovne dejavnosti plovil EU zunaj njenih voda in zagotoviti skladnost s pravili skupne ribiške politike. Komisija je nadaljevala postopek za ugotavljanje kršitev proti [Franciji](#), ker ta ni ustrezno nadzorovala dela svoje zunanje flote.

Komisija je nadalje ukrepala v zvezi z dvema odprtima postopkoma za ugotavljanje kršitev proti [Belgiji](#) in [Nizozemski](#), ker nista nadzorovali in izvrševali natančnega tehtanja in evidentiranja ulova. Komisija je prav tako začela postopek za ugotavljanje kršitev proti [Hrvaški](#) v zvezi z nadaljnjim ukrepanjem glede ugotovljenih pomanjkljivosti v sistemu nadzora ribogojnic modroplavutega tuna. Prav tako je zaključila postopek proti Malti v zvezi z modroplavutim tunom, saj so malteški organi odpravili ugotovljene pomanjkljivosti.

Zdravje in varnost hrane

Namen pravil EU o zdravju in varnosti hrane je zagotoviti visoko raven varovanja zdravja ljudi, živali in rastlin ter varovati interese potrošnikov. Komisija s povezovanjem zdravja ljudi, živali in rastlin ter varnosti hrane in krme uporablja pristop „eno zdravje“ k pripravljenosti in preprečevanju.

Poleg tega Komisija, da bi zaščitila zdravje ljudi in prispevala k trajnostnemu prehranskemu sistemu, pomaga državam članicam izvrševati zakonodajo,

na primer o proizvodih, ki se dajejo na trg EU in ki so v stiku z živili.

Med majem 2021 in aprilom 2022 so Komisija in države članice sodelovale pri odstranjevanju velikega števila nevarnih kuhinjskih in namiznih proizvodov s trga EU. Ta skupni izvršilni ukrep, poimenovan „Bamboo-zling“, je bil osredotočen na plastične izdelke, ki vsebujejo bambus in ki se v EU pogosto uvažajo iz tretjih držav. Ti proizvodi, zavajajoče predstavljeni kot naravni ali trajnostni, lahko povzročijo prehod snovi, ki povzročajo raka, v ravneh, ki presegajo mejne vrednosti v skladu s [pravili EU](#). Veliko takih nezakonitih in goljufivih proizvodov je bilo umaknjenih s trga.

Preprečevanje bolezni, povezanih s tobakom

Uživanje tobaka je še naprej glavni vzrok za nastanek raka, ki ga je mogoče preprečiti, pri čemer je 27 % vseh primerov rakavih obolenj mogoče pripisati uporabi tobaka. Namen [direktive o tobačnih izdelkih](#) je izboljšati delovanje notranjega trga za tobačne in povezane izdelke, hkrati pa zagotoviti visoko raven varovanja zdravja ljudi. Ustvarja pozitivne rezultate za javno zdravje. Komisija je leta 2022 nadaljevala prizadevanja za popolno uveljavitev Direktive in podpirala izvajanje [Evropskega načrta za boj proti raku](#). Temeljiteje je preverila, ali je bila Direktiva pravilno prenesena v nacionalne zakonodaje. Dialog z državami članicami je bil osrednjega pomena pri izboljšanju uporabe Direktive in njenih izvedbenih aktov.

Varnejši promet

Cestni prevoz je najbolj razširjen način potovanja Evropejcev in glavni vzrok nesreč. Zelo pomembna prednostna naloga Komisije je ustvariti okolje za varen cestni promet. Komisija z uveljavljanjem pravil EU in tehničnih standardov pripomore k zmanjšanju števila smrtnih žrtev v prometnih nesrečah.

Leta 2022 je Komisija nadaljevala postopek za ugotavljanje kršitev proti [Češki](#), ker ni pravilno prenesla [pravil EU](#) o minimalnih standardih

sposobnosti za vožnjo v zvezi s kardiovaskularnimi stanji. Nadaljevala je tudi postopke za ugotavljanje kršitev proti [Grčiji](#), [Nizozemski](#), [Poljski](#), [Portugalski](#), [Slovaški](#) in [Sloveniji](#), ker niso v celoti prenesle [prava EU](#) o izboljšanju varnosti cestne infrastrukture.

V železniškem sektorju je Komisija nadalje ukrepala v postopkih za ugotavljanje kršitev proti Švedski, ker je ta ni obvestila o ukrepih za prenos predpisov o interoperabilnosti železnic in o varnosti na železnici. Ti predpisi so del četrtega železniškega svežnja, katerega izvajanje je prednostna naloga Komisije. V zvezi z varnostjo v letalstvu je Komisija začela postopek za ugotavljanje kršitev proti [Španiji](#), ker ni pravilno uporabila zakonodaje EU o [civilnem letalstvu](#) in o [letalskem osebju v civilnem letalstvu](#).

V pomorskem sektorju se je Komisija še naprej osredotočala na uveljavljanje [pravil EU o minimalni ravni izobraževanja pomorščakov](#). Zlasti je nadalje ukrepala v postopkih za ugotavljanje kršitev proti [Češki](#) in [Cipru](#), da bi zagotovila njuno izvajanje teh pravil.

Evropa, pripravljena na digitalno dobo

„Za digitalni prehod so potrebna jasna pravila. Ljudje se morajo zavedati, da lahko zaupajo tehnologiji, ki jo držijo v rokah. Podjetja potrebujejo predvidljivost, da lahko načrtujejo naložbe. In ravno zato smo oblikovali najambicioznejšo agendo za digitalne reforme in naložbe v zgodovini Unije.“

Predsednica Ursula von der Leyen v svojem govoru na konferenci „Masters of Digital 2022“.

Komisija je odločena, da bo to desetletje „digitalno desetletje“ Evrope. EU je odločena, da bo postavila digitalne standarde, z jasnim poudarkom na podatkih, tehnologiji in infrastrukturi. Države članice morajo, da bi imele vodilno vlogo v svetovni tekmi za zaupanja vredno, varno in humanocentrično tehnologijo, v celoti in hitro izvesti skupno dogovorjena pravila. Komisija je zato hitro ukrepala v zvezi z vsemi poznimi prenosi novih pravil. Prav tako je odločno ukrepala za zaščito temeljnih pravic posameznikov.

Tehnologija, ki deluje za ljudi

[Evropski zakonik o elektronskih komunikacijah iz leta 2020](#) je osrednji gradnik enotnega digitalnega trga, saj spodbuja povezanost in bolje ščiti potrošnike v vsej Evropi. Zagotavlja jasnejše pogodbe, kakovost storitev in konkurenčne trge.

Aprila 2022 se je Komisija odločila, da bo proti [desetim državam članicam](#) sprožila postopke pred Sodiščem, ker Zakonika niso v celoti prenesle v nacionalno zakonodajo. Hkrati, tj. leta 2022, je Komisija zaključila postopke za ugotavljanje kršitev proti osmim državam članicam, saj so zaključile prenos. Na koncu le Irska, Latvija, Poljska, Portugalska in Slovenija niso sporočile ukrepov za prenos, proti njim pa so bili sproženi postopki pred Sodiščem z zahtevo po uvedbi finančnih sankcij.

Pravično in konkurenčno digitalno gospodarstvo

Direktiva o avtorskih pravicah na enotnem digitalnem trgu in direktiva o spletnih televizijskih in radijskih programih posodabljata pravila EU o avtorskih pravicah za potrošnike in ustvarjalce, da bi ti lahko kar najbolje izkoristili digitalni svet. Direktivi ščitita imetnike pravic ter spodbujata ustvarjanje in kroženje več vsebine visoke vrednosti. Uporabnikom omogočata večjo izbiro vsebin, saj znižujeta stroške prenosa ter olajšujeta distribucijo radijskih in televizijskih programov po vsej EU.

Komisija je nadaljevala postopke za ugotavljanje kršitev proti [14 državam članicam](#), ker niso prenesle direktive o avtorskih pravicah na enotnem digitalnem trgu, ter proti [11 državam članicam](#), ker niso prenesle direktive o spletnih televizijskih in radijskih programih.

Sodišče Evropske unije je v tožbi, ki jo je Poljska vložila zoper Evropski parlament in Svet, [potrdilo](#) veljavnost člena 17 direktive o avtorskih pravicah. Navedeni člen platformam prepoveduje, da bi v imenu uporabnikov brez dovoljenja prikazovale vsebine, zaščitene z avtorskimi pravicami. Države članice morajo torej navedeni člen izvajati v nacionalni zakonodaji.

Spodbujanje podatkovnega gospodarstva

Cilj [direktive o odprtih podatkih](#) je vsem za vse nove namene omogočiti ponovno uporabo več podatkovnih virov, ki jih ustvari in financira javni sektor. Spodbuja razvoj podatkovno intenzivnih inovacij, kot so vremenske aplikacije ali aplikacije za mobilnost. Povečuje preglednost z odpiranjem dostopa do javno financiranih raziskovalnih podatkov in podpira nove tehnologije, vključno z umetno inteligenco.

Leta 2022 je Komisija nadalje ukrepala v postopkih za ugotavljanje kršitev proti 12 [državam članicam](#), ker Direktive niso prenesle v nacionalno zakonodajo. Hkrati je zaključila postopke za ugotavljanje kršitev proti osmim državam članicam, ker so Komisijo obvestile o popolnem prenosu.

Odprta, demokratična in trajnostna digitalna družba

Revidirana [direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah](#) ureja usklajevanje vseh avdiovizualnih medijev po vsej EU, tako tradicionalnih televizijskih programov kot tudi storitev na zahtevo. Njen namen je oblikovati regulativni okvir, primeren za digitalno dobo, ki omogoča varnejše, pravičnejše in bolj raznoliko avdiovizualno okolje.

Komisija je leta 2022 še naprej prednostno uveljavljala Direktivo. Zaključila je postopke proti sedmim državam članicam, ker so prenesle Direktivo. Vendar to ni veljalo za [Irsko](#), proti kateri je morala Komisija sprožiti postopek pred Sodiščem.

V jedru pluralnosti medijev je zagotavljanje možnosti, da lahko ponudniki medijskih storitev delajo svobodno in neodvisno povsod v EU. [Pravila EU o telekomunikacijah](#) določajo, da morajo imeti ponudniki medijskih storitev dostop na trg pod nediskriminatornimi, objektivno utemeljenimi in sorazmernimi pogoji ter pogoji, ki so vnaprej znani.

Komisija se je odločila, da bo proti [Madžarski](#) zaradi njenega načina dodeljevanja pravic za uporabo radiofrekvenčnega spektra sprožila postopek pred Sodiščem. Komisija meni, da je bila odločitev madžarskega sveta za medije o zavrnitvi obnove pravic radijske postaje nesorazmerna in nepregledna ter zato pomeni kršitev prava EU. Komisija je poleg tega navedla, da je Madžarska s svojim ravnanjem kršila tudi svobodo govora, kot je določena v Listini EU o temeljnih pravicah.

Varstvo potrošnikov in podjetij

Pravila EU zagotavljajo visoko raven varstva potrošnikov pri nakupu blaga, digitalne vsebine in digitalnih storitev na enotnem trgu.

[Direktiva o boljšem izvrševanju in posodobitvi](#) je okrepila obstoječa pravila. Povečala je preglednost v digitalnem okolju in v objavah nižanih cen. Okrepila je tudi kazni in pravna sredstva v primeru kršitve potrošniškega prava. Nova pravila povečujejo pravno varnost za potrošnike in trgovce. Komisija je sprožila postopke za ugotavljanje kršitev proti 22 državam članicam, ker niso pravočasno prenesle Direktive. Od tega je bilo mogoče osem postopkov zaključiti že ob koncu leta 2022.

[Direktiva o digitalni vsebini](#) in [direktiva o prodaji blaga](#) se uporabljata za potrošniške pogodbe, sklenjene po 1. januarju 2022. Leta 2022 je Komisija nadaljevala postopke za ugotavljanje kršitev proti [Poljski](#), [Sloveniji](#) in [Slovaški](#), ker teh pravil EU niso v celoti prenesle v nacionalno zakonodajo. Komisija je z izvršilnimi ukrepi dosegla, da so vse države članice z izjemo Slovaške do konca leta 2022 sporočile, da so ta pravila v celoti prenesle. To je izboljšalo varstvo potrošnikov pri nakupu blaga ali digitalne vsebine v kateri

koli državi članici in izboljšalo pravno varnost za podjetja.

Dostopni proizvodi, storitve in spletišča

Namen [evropskega akta o dostopnosti](#) je vzpostaviti skupna pravila za dostopne proizvode in storitve v EU, kar vodi do znižanja cen. Invalidne in starejše osebe bodo imele koristi od bolj dostopnih proizvodov in storitev na trgu.

Komisija je začela [24 postopkov za ugotavljanje kršitev](#), ker države članice teh pravil niso prenesle pravočasno. Poleg tega je z organizacijo delavnic z javnimi upravami še naprej podpirala države članice pri njihovih prizadevanjih za dokončanje prenosa.

V skladu z [direktivo o spletni dostopnosti](#) morajo biti spletišča in mobilne aplikacije javnih organov dostopni vsem, tudi invalidom in starejšim. Na primer, ta spletišča in aplikacije morajo

imeti izjavo o dostopnosti, ki v primeru nedostopne vsebine zagotavlja kontaktne podatke za povratne informacije in pritožbe.

Komisija je objavila svojo [oceno](#) učinka in izvajanja Direktive, vključno z [enostavno berljivimi](#) povzetki. Ugotovitve kažejo, da je bila Direktiva učinkovito zasnovana in izvedena ter da je izboljšala dostop do spletnih javnih storitev in informacij v EU, s čimer sta se okrepili socialna in digitalna vključenost. Rezultati so tudi razkrili, da je treba še doseči praktični napredek za vsa spletišča in mobilne aplikacije javnega sektorja, da bi ti bili popolnoma dostopni invalidom in starejšim.

Omogočanje, da enotni trg poveča rast

Neppravilna ali nepopolna uporaba pravil EU še naprej ustvarja ovire na enotnem trgu. To podjetjem in potrošnikom povzroča stroške. Napačna uporaba pravil ustvarja kompleksnost in upravno breme ter izkrivlja konkurenco, s čimer se slabijo enaki konkurenčni pogoji za podjetja v EU.

Izvršilni ukrepi so bili osredotočeni tudi na tista medsektorska področja, ki imajo potencial za olajšanje naložb za pospešitev okrevanja v različnih gospodarskih ekosistemih, na primer na področju storitev, vključno s poklici, prostim pretokom blaga in javnim naročanjem.

Komisija je prav tako nadaljevala prizadevanja na področju izvrševanja, tako da javni organi pravočasno plačajo blago in storitve, ki jih naročijo, ter se izognejo kaskadnim zamudam pri plačilih v dobavni verigi, zlasti v zdravstvenem sektorju. Komisija proaktivno spremlja napredek v zvezi z Belgijo, Grčijo, Španijo, Italijo, Portugalsko in Slovaško, ki še vedno ne izpolnjujejo ciljev [direktive o zamudah pri plačilih](#).

Komisija je, da bi zagotovila, da javni organi pravočasno plačujejo za blago in storitve, ki jih kupijo, odločno ukrepala zoper dve državi članici: nadaljevala je postopek za ugotavljanje kršitev proti [Grčiji](#) v zvezi z vztrajnimi pomanjkljivostmi v zdravstvenem sektorju. Poleg tega je pozvala Italijo, naj izvrši [sodbo](#) Sodišča, s katero je bilo potrjeno, da Italija z zamudami pri plačilih krši pravo EU. Komisija je po prizadevanjih za uskladitev postopka preverjanja z direktivo o zamudah pri plačilih zaključila še en postopek za ugotavljanje kršitev proti Italiji.

Komisija je prav tako še naprej pozorno preprečevala izvozne omejitve držav članic po invaziji na Ukrajino. Komisija je s hitrimi in odločnimi izvršilnimi ukrepi omogočila nadaljnje delovanje enotnega trga.

Komisija je nadaljevala postopek proti [Madžarski](#) zaradi omejitev izvoza gradbenega materiala. Komisija je prav tako sprožila postopek proti [Madžarski](#), ker je za vozila z nemadžarskimi registrskimi tablicami uvedla višje cene goriv kot za vozila, registrirana na Madžarskem. Konec leta 2022 je Madžarska prenehala s to kršitvijo.

Pregledne informacije o podjetjih in za podjetja

Zaradi vse večjega števila podjetij, ki poslujejo čezmejno, je enostaven dostop do informacij o podjetjih v različnih državah članicah bistvenega pomena. [Zakonodaja EU](#) od držav članic zahteva, da svoje nacionalne poslovne registre povežejo s sistemom povezovanja poslovnih registrov (BRIS). BRIS olajšuje čezmejno poslovanje ter podjetjem omogoča cenejše in hitrejše postopke. Posameznikom, podjetjem in podjetnikom omogoča pridobivanje informacij o podjetjih. S [pravili EU](#) so bili v pravo družb uvedeni digitalna orodja in postopki. Podjetniki lahko zdaj podjetja z omejeno odgovornostjo ustanovijo prek spleta.

Leta 2022 je Komisija začela postopke za ugotavljanje kršitev proti desetim državam članicam, ker v nacionalno zakonodajo niso pravočasno prenesle [direktive o digitalizaciji prava družb](#). Komisija je z izvršilnimi ukrepi dosegla, da je v zvezi s tem in drugimi primeri 19 držav članic pravila v celoti preneslo do konca leta 2022. Komisija je poleg tega zaključila postopek za ugotavljanje kršitev proti Bolgariji, saj je ta dokončala povezavo svojega poslovnega registra s sistemom povezovanja poslovnih registrov (BRIS).

Digitalni prometni sistemi

Digitalizacija lahko poveča varnost, učinkovitost in trajnostnost prometa. Informacijske in komunikacijske tehnologije ponujajo nove priložnosti za vse vrste potniškega in tovornega prometa. Poleg tega lahko povezovanje obstoječih tehnologij z novimi tehnologijami ustvari nove storitve.

Na primer, za cestni promet [direktiva o evropskem elektronskem cestninjenju](#) zagotavlja interoperabilnost storitev cestninjenja na cestah v EU. Udeleženci v prometu imajo koristi, saj lahko cestnino v vsej EU plačujejo zgolj z eno naročniško pogodbo z enim ponudnikom storitve in eno napravo v vozilu. Komisija je Direktivo uveljavila z več postopki za ugotavljanje kršitev.

Na področju varnosti v letalstvu so [storitve podatkovnih zvez](#) komunikacije med zrakoplovi in zemeljskim osebjem, ki dopolnjujejo glasovno komunikacijo, ki se tradicionalno uporablja v kontroli zračnega prometa. Komisija je zaključila postopke za ugotavljanje kršitev proti Franciji in Cipru na tem področju. Skladnost prinaša konkretne koristi za javnost: ko kanali za glasovno komunikacijo postanejo vse bolj preobremenjeni, je zaradi storitev podatkovnih zvez komunikacija med pilotom in kontrolorjem učinkovitejša, kar omogoča prilagoditev na večje ravni zračnega prometa v Evropi.

Komisija je v zvezi z elektronskim cestninjenjem začela postopke za ugotavljanje kršitev proti [Nemčiji](#), [Italiji](#) in [Finski](#), ker niso v celoti prenesle pravil EU. Na tem področju je nadaljevala druge postopke za ugotavljanje kršitev proti [11 državam članicam](#).

Komisija je v zvezi s storitvami podatkovnih zvez proti [Grčiji](#), [Malti](#) in [Slovaški](#) sprožila postopke pred Sodiščem, ker niso zagotovile in opravljale teh storitev za zrakoplove, ki letijo v zračnem prostoru v njihovi pristojnosti.

Gospodarstvo za ljudi

„Naše socialno tržno gospodarstvo vse spodbuja k odličnosti, obenem pa upošteva človekovo krhkost.“

Govor predsednice Ursule von der Leyen o stanju v Uniji leta 2022

Državljeni in podjetja v EU so lahko uspešni le, če gospodarstvo deluje v njihovo korist. Edinstveno socialno tržno gospodarstvo EU gospodarstvom pomaga rasti, hkrati pa zmanjšuje revščino in neenakost. Nepopolno izvajanje ali nepravilna uporaba skupno dogovorjenih pravil ogroža potencial naših gospodarstev ter obremenjuje mala in srednja podjetja. To hkrati slabi pravice potrošnikov in delavcev. Komisija za reševanje teh tveganj uveljavlja pravo EU na številnih področjih politike.

Delovni pogoji

Pošteni in dostojni delovni pogoji so ključni sestavni del evropskega socialnega tržnega gospodarstva. EU je sprejela minimalne standarde, ki veljajo v vseh državah članicah, o [delovnem času](#), [delu s krajšim delovnim časom](#) in [delu za določen čas](#) ter [delu prek agencij za zagotavljanje začasnega dela](#). Leta 2022 je Komisija sprejela številne ukrepe za uveljavljanje teh pravil. Začela je [postopke za ugotavljanje kršitev proti 19 državam članicam](#), ker niso pravočasno prenesle [pravil EU](#) o preglednih in predvidljivih delovnih pogojih. Po pritožbi je Komisija ukrepala tudi zoper [Irsko](#) v zvezi z njenim zagotavljanjem spoštovanja pravic delavcev v skladu z [direktivo o Evropskem svetu delavcev](#), katere namen je zagotoviti, da ima osebe, ki dela za podjetja, ki delujejo v EU, pravico do obveščanja in posvetovanja o nadnacionalnih vprašanjih.

Zdravje in varnost pri delu

EU je pripravila obsežno zbirko pravil o zdravju in varnosti pri delu, da bi zagotovila visoko raven varstva delavcev. Zdravi in varni delovni pogoji vodijo do zdrave in produktivne delovne sile.

Izvršilni ukrepi Komisije so bili osredotočeni na pravočasen prenos predpisov EU o zdravju in varnosti pri delu v nacionalno zakonodajo. Komisija je zaključila 19 postopkov za ugotavljanje kršitev, saj so države članice prenesle ustrezne direktive. Ti predpisi so se nanašali na posodobitve [direktive o rakotvornih in mutagenih snoveh](#), na [peti seznam indikativnih mejnih vrednosti za poklicno izpostavljenost](#) in na tehnične prilagoditve direktiv na področjih [osebne varovalne opreme](#), [bioloških dejavnikov](#) in [medicinske oskrbe na ladjah](#).

Komisija je, da bi nacionalne ukrepe hitro uskladila s [četrtem seznamom indikativnih mejnih vrednosti za poklicno izpostavljenost](#), nadaljevala postopek pred ugotavljanjem kršitev (EU Pilot) s 13 državami članicami. Zaradi tega dialoga sta leta 2022 dve državi članici dosegli skladnost z Direktivo. Vse druge države članice razen ene so se zavezale, da bodo svoje nacionalne zakonodaje uskladile s predpisi EU. Komisija je postopek EU Pilot uporabila tudi s 15 državami članicami v zvezi s skladnostjo njihovega prenosa posodobljene [direktive o rakotvornih in mutagenih snoveh](#) (Direktiva (EU) 2017/2398). Dve državi članici sta konec leta 2022 že prilagodili svoje predpise, da bi zagotovili skladnost.

Mobilnost delovne sile

[Prosto gibanje delavcev](#) je ena od temeljnih svoboščin EU. Vključuje ne le pravico do dela v drugi državi članici, ampak tudi pravico do iskanja zaposlitve v drugi državi članici in pravico do prebivanja v zadevni državi članici v ta namen.

Državljeni EU imajo pravico, da v drugi državi članici prebivajo tri mesece, pri čemer je edina zahteva, da imajo veljaven osebni dokument. Po treh mesecih morajo države EU osebam iz EU, ki iščejo zaposlitev, dovoliti, da po svoji prijavi na zavodu za zaposlovanje v državi ostanejo razumno časovno obdobje. To naj bi jim omogočilo, da najdejo zaposlitev, ki ustreza njihovim kvalifikacijam, in uredijo vse potrebno za začetek zaposlitve. Šele po izteku

razumnega časovnega obdobja lahko države članice gostiteljice od iskalcev zaposlitve zahtevajo, da morajo, če želijo ostati dlje, dokazati, da imajo dejanske možnosti za zaposlitev.

Po pritožbi državljan je Komisija začela postopek za ugotavljanje kršitev proti [Belgiji](#), ker belgijsko pravo od iskalcev zaposlitve EU zahteva, da morajo takoj po izteku prvih treh mesecev prebivanja v Belgiji dokazati, da imajo dejanske možnosti za zaposlitev.

V drugem primeru mobilnosti delovne sile, na katerega so Komisijo opozorili pritožniki, je [Grčija](#) po ukrepih Komisije v zvezi s kršitvijo privolila v spremembo svoje zakonodaje in državljanom EU omogočila dostop do visokih delovnih mest v parlamentu.

Koordinacija sistemov socialne varnosti

Pravo EU usklajuje nacionalne sisteme socialne varnosti držav članic, da se zagotovi učinkovito izvajanje prostega gibanja oseb. Pomaga izboljšati standard socialne varnosti oseb, ki se gibljejo v EU.

Sodišče je 16. junija 2022 potrdilo stališče Komisije v postopku za ugotavljanje kršitev proti [Avstriji](#). Avstrija je uvedla indeksacijo družinskih dodatkov, ki določa različne zneske teh prejemkov glede na kraj stalnega prebivališča zadevnega otroka v EU. Sodišče je razsodilo, da je ta indeksacija v nasprotju s pravom EU o prostem gibanju delavcev in koordinaciji sistemov socialne varnosti. Avstrija je posledično ukrepala in izvršila sodbo. Komisija je podoben postopek za ugotavljanje kršitev začela tudi proti [Nemčiji](#).

Izboljšanje informacij in pomoči za državljane in podjetja

Leta 2022 je bilo zaradi posledic ruske invazije na Ukrajino bolj pomembno kot kadar koli prej, da se lahko posamezniki in podjetja še naprej opirajo na priložnosti, ki jih ponuja enotni trg. S sodelovanjem med Komisijo in državami članicami je mogoče najhitreje odpraviti ovire za prosti pretok. Orodja za upravljanje enotnega trga, kot so [portal Tvoja Evropa](#), [storitev Tvoja Evropa – nasveti](#) in [SOLVIT](#), zagotavljajo jasne informacije, pomoč in reševanje težav za državljane in podjetja.

Opolnomočijo posameznike in tudi podjetja, da lahko v celoti uresničijo svoje pravice EU na enotnem trgu. Poleg tega dokazi iz teh orodij pomagajo pri opredelitvi in odpravi obstoječih težav. Leta 2022 je SOLVIT pomagal več kot 2 400 državljanom in podjetjem in obravnaval njihove težave. Državljanji in podjetja so se v zvezi s pravicami na enotnem trgu skoraj 28 000-krat posvetovali s storitvijo Tvoja Evropa – nasveti.

Boljša regulacija poklicev in priznavanje kvalifikacij

Države članice morajo v skladu z [direktivo o preskusu sorazmernosti](#) zagotoviti, da so vse zahteve za poklice, ki jih uvedejo ali spremenijo, potrebne in uravnotežene. Obremenjujoči nacionalni predpisi kvalificiranim kandidatom otežujejo dostop do številnih poklicev ali njihovo opravljanje. Komisija je sprejela odločitve o kršitvah v zvezi s petimi državami članicami, da bi zagotovila popoln in pravilen prenos pravil.

[Direktiva o priznavanju poklicnih kvalifikacij](#) strokovnjakom olajšuje opravljanje storitev v Evropi, hkrati pa zagotavlja boljše varstvo potrošnikov in državljanov. Komisija je odločno ukrepala zoper države članice, ki so vztrajno kršile Direktivo, med drugim tudi tako, da je po potrebi proti njim sprožila postopek pred Sodiščem. Lahko je zaključila postopke proti Italiji, Avstriji in Švedski, kjer strokovnjaki zdaj v celoti koristijo te prednosti.

Komisija se je odločila, da bo proti [Belgiji](#) sprožila postopek pred Sodiščem, ker ni prenesla direktive o preskusu sorazmernosti, hkrati pa je zaključila postopka proti Cipru in Latviji. Vendar se je Komisija odločila za začetek postopkov proti [Cipru](#), [Španiji](#) in [Latviji](#), ker teh pravil niso pravilno prenesle.

Komisija je v zvezi s priznavanjem poklicnih kvalifikacij proti [Portugalski](#) in [Slovaški](#) sprožila postopka pred Sodiščem. Prvi od postopkov se nanaša na težave, na katere je opozoril pritožnik. Komisija je začela tudi postopke proti [Belgiji](#), [Grčiji](#) in [Malti](#), ker niso pravilno prenesle teh pravil.

Preprečevanje stečaja podjetij, ki so sposobna preživetja

Cilj [direktive o prestrukturiranju in insolventnosti](#) je preprečiti zgodnji stečaj in vzpostaviti zdravo okolje, v katerem si bodo lahko insolventna podjetja opomogla. Zagotavlja pogoje za zgodnje prestrukturiranje podjetij v finančnih težavah, ki so sposobna preživetja. Nova pravila prav tako povečujejo učinkovitost postopkov v primeru insolventnosti in spodbujajo uporabo elektronskih sredstev komunikacije. Komisija je začela postopke za ugotavljanje kršitev proti [desetim državam članicam](#), ker niso prenesle Direktive.

Finančne storitve

Finančne storitve so v jedru enotnega trga. Pravila EU zagotavljajo ustrezno regulacijo in nadzor finančnih posrednikov in finančnih trgov za stabilnost, konkurenčnost in preglednost. Zajemajo glavne akterje na finančnih trgih, kot so banke, zavarovalnice, investicijska podjetja, upravitelji premoženja in drugi finančni posredniki.

Namen pred kratkim posodobljenih pravil EU je zagotoviti, da so ti finančni posredniki še bolj odporni in bolj nadzorovani, da bi se izboljšala njihova zmogljivost za reševanje posledic kriz, kot je pandemija ali vojna v Ukrajini. Cilj pravil je tudi podpirati gospodarsko rast, hkrati pa zmanjšati pritiske na okolje in upoštevati socialno razsežnost. Komisija je zaključila 26 postopkov za ugotavljanje kršitev, potem ko so države članice v celoti prenesle različne direktive na tem področju.

Komisija je sprožila 37 postopkov za ugotavljanje kršitev proti državam članicam, ki niso v celoti prenesle različnih direktiv o finančnih posrednikih, in sicer o:

- [okrevanju kapitalskih trgov](#),
- [pomislekih o vzdržnosti](#) za finančne instrumente in investicijske sklade,
- [dokumentih s ključnimi podatki](#) za kolektivna investicijska podjetja.

Komisija je [nadalje ukrepala](#) v zvezi z devetimi postopki za ugotavljanje [kršitev](#) glede pravil EU o [čezmejni distribuciji skladov](#), [platformah za množično financiranje](#) in [revizijah](#).

Plačila malih vrednosti

Plačila malih vrednosti so bistvena za evropsko gospodarstvo. Učinkoviti sistemi plačil malih vrednosti so ključni za nemoteno delovanje številnih sektorjev, vključno s prodajo na drobno, plačili med podjetji, plačili stroškov in najemnin itd. [Revidirana direktiva o plačilnih storitvah](#) (PSD2) in [uredba SEPA](#) sta dva od zakonov EU, ki oblikujejo pravila za sisteme plačil malih vrednosti.

Komisija je začela postopek pred ugotavljanjem

kršitev (EU Pilot) z 20 državami članicami v zvezi z njihovim načinom prenosa PSD2. Prav tako je nadaljevala prizadevanja na področju izvrševanja z državami članicami za odpravo [diskriminacije številke IBAN](#): do take diskriminacije pride, kadar računov v drugih državah članicah ni mogoče uporabiti za direktne obremenitve ali za prenos sredstev za domače plačilne storitve, kar pomeni kršitev uredbe SEPA.

Nadzor nacionalnih organov nad uporabo pravil EU o finančnih storitvah

V skladu s pravom EU so [evropski nadzorni organi](#) (ESA) pooblaščenici za preiskovanje morebitnih kršitev ali neuporabe prava EU s strani nacionalnih organov, ki jih nadzorujejo. Kadar preiskave razkrijejo, da nacionalni organ ni pravilno izvajal svoje nadzorne vloge, lahko ustrezen ESA izda priporočila za obravnavo ugotovljenih pomanjkljivosti. Ukrep, ki ga nacionalni nadzorni organ nato sprejme za obravnavo pomanjkljivosti, spremlja Komisija, ki lahko izda mnenja, če priporočila ESA niso upoštevana. Komisija je leta 2022 sprejela [uradno mnenje](#), s katerim je slovaški zavarovalniški nadzorni organ pozvala, naj v celoti izpolni svoje obveznosti v skladu z nadzornim režimom EU za zavarovalnice in pozavarovalnice v EU ([direktiva Solventnost II](#)). To mnenje sledi priporočilu, ki ga je izdal [Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine istega leta](#).

Pranje denarja in financiranje terorizma

Boj proti pranju denarja in financiranju terorizma prispeva k varnosti ter ščiti celovitost mednarodnega finančnega sistema. Učinkovito izvajanje pravil EU o preprečevanju pranja denarja je tako še naprej v ospredju in v središču politike izvrševanja Komisije.

Večja preglednost je temeljnega pomena za boj proti zlorabi podjetij kot krink za pranje denarja. Države članice morajo zato zagotoviti, da se informacije o pravih lastnikih teh podjetij, „dejanskih lastnikih“, hranijo v osrednjem registru. Zanesljiva ureditev za razkritje informacij, ki pregledno razkriva dejansko lastništvo in nadzorne strukture podjetij, povečuje zaupanje vlagateljev in širše javnosti v finančne trge.

Komisija je za uveljavitev pravil EU o registraciji dejanskega lastništva začela postopek pred ugotavljanjem kršitev (EU Pilot) z vsemi državami članicami. Prav tako je začela postopke za ugotavljanje kršitev proti [Španiji](#), [Italiji](#) in [Latviji](#) zaradi neprenosa, neskladnosti in slabe uporabe pravil o registrih dejanskega lastništva. Hkrati je lahko Komisija zaključila enajst postopkov za ugotavljanje kršitev, saj so udeležene države članice končale prenos [pete direktive o preprečevanju pranja denarja](#), vključno s pravili o registrih dejanskega lastništva.

[Pravila EU](#) inkriminirajo pranje denarja, kadar je to storjeno naklepno in ob zavedanju, da je bilo premoženje pridobljeno s kaznivo dejavnostjo. Olajšujejo policijsko in pravosodno sodelovanje med državami EU in preprečujejo, da bi storilci kaznivih dejanj izkoriščali bolj prizanesljive pravne sisteme. Komisija je uveljavila ta pravila z nadaljevanjem postopka proti [Belgiji](#) ter sprožitvijo postopkov proti [Litvi](#), [Latviji](#), [Malti](#) in [Portugalski](#), ker pravil niso prenesle v nacionalno zakonodajo.

Mobilnost in promet

[Nova pravila](#) za sektor cestnega prometa EU zagotavljajo ravnovesje med socialno zaščito za voznike in svobodo prevoznikov, da opravljajo čezmejne prevozne storitve. Pravo EU o [napotitvi voznikov](#) ureja primere, ko delodajalec napoti zaposlene v drugo državo članico EU za začasno opravljanje storitve. Ta pravila zagotavljajo, da napoteni vozniki prejemajo plačilo v državi članici gostiteljici za obdobje napotitve. Usklajujejo tudi inšpekcijske ukrepe po vsej EU.

Ker nekatere države članice še vedno niso prenesle teh pravil, je Komisija nadaljevala postopke za ugotavljanje kršitev proti [osmim državam članicam](#), tako da lahko napoteni vozniki čim prej koristijo ugodnosti. Komisija je prav tako nadaljevala postopka za ugotavljanje kršitev proti [Grčiji](#), ker ni izpolnjevala pravil EU o [cestnih preverjanjih](#), in proti [Danski](#), ker ni izpolnjevala [pravil o kabotaži](#) za prevoz potnikov z avtobusi.

V zvezi s pomorskim prometom je Komisija nadaljevala postopek za ugotavljanje kršitev proti [Portugalski](#), ker ni pravilno uporabljala varnostnih in okoljskih predpisov EU o [pomorski opremi](#). Poleg tega je po pritožbi, ki se je nanašala na prosto gibanje delavcev in svobodo opravljanja storitev v pomorskem sektorju, pozvala [Malto](#), naj pravilno uporablja pravo EU v zvezi z ureditvijo za pristaniške delavce.

Prevoz po celinskih plovih poteh je konkurenčna alternativa cestnemu in železniškemu prevozu. Poleg tega zmanjšuje promet na preobremenjenih cestnih omrežjih v gosto poseljenih regijah. Komisija je pravila EU na tem področju uveljavila z nadaljevanjem postopkov za ugotavljanje kršitev proti [Češki](#), [Španiji](#), [Luksemburgu](#), [Poljski](#), [Portugalski](#) in [Sloveniji](#), ker v nacionalno zakonodajo niso prenesle pravil EU o priznavanju [poklicnih kvalifikacij na področju plovbe po celinskih plovih poteh](#). Ta pravila vzpostavljajo standardiziran sistem za izdajanje potrdil in priznavanje oseb, ki upravljajo plovila na celinskih plovih poteh, kar imetnikom potrdil omogoča delovanje po vsej EU.

Komisija je začela tudi postopke za ugotavljanje kršitev proti [Nemčiji](#), [Hrvaški](#), [Madžarski](#) in [Avstriji](#), ker v Donavski komisiji niso ukrepale na podlagi stališča EU. Ta mednarodna organizacija se ukvarja z ureditvijo plovbe na reki Donavi. Štiri države članice so glasovale o zadevah, v zvezi s katerimi ima EU izključno zunanjo pristojnost, brez vnaprej določenega stališča EU, to pa je v nasprotju z načelom lojalnega sodelovanja iz Pogodb EU.

Neposredna obdavčitev

Enotni trg državljanom in podjetjem zagotavlja svobodo gibanja, poslovanja in vlaganja zunaj nacionalnih meja. Ker pa nacionalna pravila o neposrednem obdavčenju niso usklajena in imajo države članice različne davčne sisteme, še vedno obstajajo načini za agresivno davčno načrtovanje in izogibanje davkom. Države članice za preprečitev pojavov nenamerne neobdavčitve zaradi takih praks s sprejetjem direktiv EU tesno sodelujejo in približujejo svoja nacionalna pravila.

Ena od ključnih direktiv, ki neposredno vplivajo na delovanje enotnega trga, na tem področju je [direktiva o pravilih proti praksam izogibanja davkom](#). Komisija je leta 2022 uspešno uveljavila ta pravila: prvič, zagotovila je njihov popoln prenos v bolgarsko, češko, nemško, irsko in špansko nacionalno zakonodajo. Poleg tega je Komisija zagotovila, da sta pravila pravilno prenesli Bolgarija in Ciper, ki sta svoje nacionalne zakone uskladili zaradi postopkov za ugotavljanje kršitev.

Komisija je nadalje ukrepala zoper [Grčijo in Španijo](#), ker nista prenesli določbe Direktive v zvezi s hibridnimi neskladji s tretjimi državami. Ta pravila davčnim zavezancem preprečujejo, da bi izkoriščali razlike med davčnimi sistemi, da bi plačali manj davkov ali se jim povsem izognili, ter tako preprečujejo erozijo davčne osnove.

Več drugih držav članic je nacionalno zakonodajo uskladilo s pravili EU o neposrednem obdavčenju zaradi prizadevanj Komisije na področju izvrševanja: Belgija je odpravila diskriminatoren izračun dohodka, ki izhaja iz premoženja v tujini, Španija je prenehala diskriminatorno obdavčevati neprofitne organizacije, ki nimajo sedeža v Španiji, ter njihove plačnike in donatorje, Grčija pa je odpravila razliko v davčni obravnavi na podlagi merila kraja (države), kjer se hranijo podedovana sredstva ali naložbe.

Komisija je po več pritožbah državljanov ukrepala zoper [Nemčijo](#), da bi ta za preprečevanje diskriminacije svoja pravila o izračunu nadomestil za čezmejne delavce uskladila s pravom EU. Pravila so postavljala v manj ugoden položaj delavce, ki so zaposleni v Nemčiji, vendar prebivajo v sosednji državi, v zvezi z nadomestili za skrajšani delovni čas, za bolezen in za brezposelnost, s čimer je država kršila [pravila EU o prostem gibanju delavcev](#).

Komisija je zaključila postopek proti [Španiji](#) zaradi uvedbe nesorazmernih kazni za španske davkoplačevalce, ki niso predložili svojih prijav premoženja v tujini prek spletnega obrazca („Modelo 720“). Potem ko je Sodišče potrdilo stališče Komisije, je Španija svojo nacionalno zakonodajo prilagodila v skladu z načelom prostega pretoka kapitala. Zadeva je bila tudi predmet peticije, naslovljene na Evropski parlament.

Posredna obdavčitev

Cilj pravil EU o DDV in trošarinah je preprečiti, da bi imela podjetja v eni državi nepravilno davčno ugodnost v primerjavi s podjetji v drugih državah EU. Tako pomagajo pri izogibanju izkrivljanju konkurence na enotnem trgu. Pravo EU za zaščito prostega pretoka blaga zagotavlja, da davki, povezani z avtomobili, ne diskriminirajo avtomobilov, pripeljanih iz druge države EU.

Komisija je proti [Malti](#) sprožila postopek pred Sodiščem, ker je zaračunavala višji letni davek za registracijo rabljenih avtomobilov, pripeljanih na Malto po 1. januarju 2009 iz drugih držav EU, v primerjavi z davkom, plačanim za podobne osebne avtomobile, ki so bili pred navedenim datumom že registrirani na Malti.

Leta 2022 je Komisija še posebej pozorno spremljala prizadevanja držav članic za izvajanje [revidiranega skupnega okvira za trošarinske izdelke](#), kot so alkohol, tobak in energija. Ta pravila

izboljšujejo prosti pretok trošarinskih izdelkov na enotnem trgu, saj poenostavljajo izvoz in uvoz trošarinskih izdelkov in interakcijo med trgovci. Zagotavljajo tudi, da se pobira pravi davek.

Komisija je prav tako spremljala izvajanje [revidiranih pravil za trošarine na alkohol](#), ki se uporabljajo od 1. januarja 2022. Ta pravila vzpostavljajo skupni sistem potrjevanja za male proizvajalce, da bi se jim olajšal dostop do nizkih trošarinskih stopenj v vsej EU.

Komisija je začela postopke za ugotavljanje kršitev proti 16 državam članicam ter nadalje ukrepala v postopkih proti [Belgiji](#), [Grčiji](#), [Latviji](#), [Luksemburgu](#) in [Portugalski](#), ker niso sporočile nacionalnih ukrepov za popoln prenos revidiranega skupnega okvira za trošarinske izdelke. Komisija je začela postopke za ugotavljanje kršitev proti 11 državam članicam ter nadaljevala postopek proti [Portugalski](#) zaradi nezagotovitve popolnega prenosa revidiranih pravil za trošarine na alkohol.

Komisija je prav tako spremljala, kako države članice izvajajo [začasne oprostitve plačila DDV v odziv na pandemijo COVID-19](#). Na vrhuncu pandemije so ta pravila Komisiji in agencijam EU omogočala uvoz in nakup blaga in storitev brez DDV ter njihovo brezplačno razdeljevanje državam članicam. Komisija je začela postopke za ugotavljanje kršitev proti osmim državam članicam in nadaljevala postopek proti [Cipru](#), ker ni v celoti prenesel teh pravil.

Dejavnosti izvrševanja Komisije so bile še naprej usmerjene v nacionalne fiskalne ukrepe, ki izkrivljajo konkurenco na enotnem trgu. Komisija je nadaljevala postopek proti [Grčiji](#) zaradi nepravilne uporabe oprostitve plačila DDV za komercialne poštno storitve, ki jih opravlja grški

ponudnik univerzalne storitve. Lahko je zaključila postopek za ugotavljanje kršitev proti Nemčiji, saj nemška zakonodaja zdaj pravilno uporablja sistem pavšalnega DDV za kmete, s čimer je odpravila izkrivljanje konkurence.

Za boj proti davčnim goljufijam morajo države članice v skladu s [pravili o upravnem sodelovanju](#) od 1. januarja 2020 omogočiti dostop do informacij o registracijah vozil drugim državam članicam prek evropskega informacijskega sistema za prometna in vozniška dovoljenja (EUCARIS). Po uspešnih dialogih v okviru EU Pilot je Komisija zagotovila, da so Ciper, Danska, Irska, Francija, Malta in Slovenija ukrepale in ustrezno razvile platformo IT, s čimer so organom omogočile izmenjavo informacij o vozilih. Za eno državo članico postopek EU Pilot še vedno poteka.

Carina

Carinski zakonik EU opredeljuje pravni okvir za carinska pravila in postopke na carinskem območju EU, ki so prilagojeni sodobnim trgovskim modelom in komunikacijskim orodjem.

Komisija je za uveljavitev zakonika preiskala prenizko vrednotenje blaga, carinske informacijske sisteme v državah članicah in nacionalne dajatve z

enakim učinkom, kot ga imajo carine, med državami članicami. Komisija je prav tako nadaljevala preiskavo v vseh državah članicah v zvezi z izvajanjem sistema „vse na enem mestu“ za uvoz, tj. elektronskega portala, ki ga podjetja uporabljajo za izpolnjevanje obveznosti glede DDV pri e-trgovanju, ki veljajo za prodajo uvoženega blaga na daljavo.

V zvezi s kaznimi v skladu z zakonikom je Komisija pripravila [poročilo](#), v katerem je ocenila carinske kršitve in kazni v državah članicah. Nadaljnji ukrepi na podlagi poročila bodo sprejeti v okviru prihodnje reforme carinske unije EU.

Konkurenca

Namen politike konkurence EU je zagotoviti enake konkurenčne pogoje, v katerih se podjetja spodbujajo k inovacijam ter zagotavljanju kakovostnega blaga in storitev pod najugodnejšimi pogoji. To politiko skupaj s Komisijo uveljavljajo nacionalni organi, pristojni za konkurenco.

Izvajanje [direktive o Evropski mreži za konkurenco plus](#) je v tem postopku pomembno, saj povečuje pooblastila in učinkovitost nacionalnih organov, pristojnih za konkurenco. Komisija je še naprej uveljavljala Direktivo z nadaljevanjem postopkov za ugotavljanje kršitev proti [Estoniji](#), [Luksemburgu](#), [Poljski](#) in [Sloveniji](#), ker države niso v celoti izvedle teh pravil.

Spodbujanje evropskega načina življenja in demokracije

„Danes se vsi zavedamo, da se moramo za naše demokracije boriti. Vsak dan znova. Zaščititi jih moramo pred pretečimi zunanjimi grožnjami in pred nevarnostmi, ki nanje prežijo od znotraj. Dolžnost in najplemenitejša vloga moje Komisije je, da zaščiti pravno državo.“

Govor predsednice Ursule von der Leyen o stanju v Uniji leta 2022

Za močnejšo, bolj zeleno in bolj zdravo Evropo za naslednjo generacijo potrebujemo Evropo, ki se zavzema za svoje vrednote in ščiti svoje demokracije. Pravo je najboljšo sredstvo, s katerim EU koristi ljudem, podjetjem in okolju. Zato je Komisija leta 2022 še enkrat dokazala svojo odločnost, da zaščiti pravno državo, naše vrednote in temeljne pravice po vsej EU.

Pravna država

Komisija uporablja vsa [orodja](#), ki jih ima na voljo za zaščito in spodbujanje pravne države v EU. Močna komponenta je letni cikel [poročila o stanju pravne države](#).

To letno poročilo je naslovljeno na vse države članice, njegov cilj pa je spodbujati pravno državo ter preprečiti, da bi se težave pojavile ali poglobile. Leta 2022 je Komisija državam članicam prvič predstavila [specifična priporočila za države](#) v zvezi s pravno državo. Komisija je resne težave na področju pravne države obravnavala s postopki za ugotavljanje kršitev, zlasti težave, povezane z neodvisnostjo sodstva ali temeljnimi načeli prava EU.

Drug del zbirke orodij za krepitev pravne države je [uredba o pogojevanju](#), ki proračun EU ščiti pred kršitvami načela pravne države v državah članicah. Komisija je leta 2022 v celoti uporabila Uredbo. Na predlog Komisije v skladu z uredbo o pogojevanju je [Svet](#) 15. decembra 2022 sprejel ukrepe za zaščito proračuna EU pred kršitvami načel pravne države na Madžarskem.

Komisija je nadaljevala postopek za ugotavljanje kršitev proti [Poljski](#) v zvezi s poljskim ustavnim sodiščem in njegovo sodno prakso. Komisija je menila, da sta sodbi ustavnega sodišča kršili določbe Pogodbe EU ter sta bili nezdržljivi s splošnimi načeli avtonomije, primarnosti, učinkovitosti in enotne uporabe prava EU ter zavezujočim učinkom sodb Sodišča Evropske unije.

V drugem postopku proti Poljski leta 2022 je Komisija nadaljevala izdajanje pozivov za plačilo dnevni kazni, ki ga je [odredil](#) podpredsednik Sodišča. V tem [postopku za ugotavljanje kršitev](#) je Komisija zahtevala začasne ukrepe za nujno zaščito neodvisnosti poljskih sodnikov.

Zaščita oseb, ki prijavijo kršitve prava EU

Žvižgači pomagajo preprečiti škodo in odkrivati grožnje ali škodo javnemu interesu. Spodbujajo temeljne vrednote pravne države in demokracije ter pravico do svobode izražanja. [Pravila EU](#) jih ščitijo pred povračilnimi ukrepi zaradi prijave kršitev prava EU. V skladu z njimi morajo države članice zagotoviti učinkovite kanale za zaupno prijavljanje takih kršitev.

Leta 2022 je Komisija začela postopke za ugotavljanje kršitev proti 26 državam članicam, ker teh pravil niso prenesle pravočasno ali je prišlo do zamude pri začetku njihove veljavnosti. Komisija je sprejela nadaljnji ukrep v postopku proti 19 [državam članicam](#), v katerih je kršitev še trajala.

Boj proti diskriminaciji, rasizmu in ksenofobiji

[Pravila EU](#) določajo, da se primeri rasizma in ksenofobije kaznujejo z učinkovitimi, sorazmernimi in odvračilnimi kaznimi. Leta 2022 je Komisija nadaljevala prizadevanja pri uveljavljanju teh pravil. Na primer, Litva je revidirala svoj kazenski zakonik in s tem odpravila pomanjkljivosti v inkriminaciji sovražnega govora in kaznivih dejanj iz sovraštva. Komisija je tudi ukrepala za zaščito oseb LGBTIQ pred diskriminacijo.

Komisija je proti [Madžarski](#) sprožila postopek pred Sodiščem zaradi nacionalnih pravil, ki diskriminirajo osebe na podlagi njihove spolne usmerjenosti in spolne identitete. Madžarski zakon mladoletnikom prepoveduje ali omejuje dostop do vsebine, ki „spodbuja ali prikazuje“ tisto, kar Madžarska označuje za „samoidentificiranje z drugačno identiteto kot tisto, ki ustreza spolu ob rojstvu“, in vsebine „o spremembi spola ali homoseksualnosti“. Komisija je menila, da zakon krši več pravil EU, in sicer pravila enotnega trga in temeljne pravice posameznikov, zlasti oseb LGBTIQ, ter skupne vrednote, ki so v jedru EU.

Spodbujanje usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja

Komisija je začela postopek za ugotavljanje kršitev proti [19 državam članicam](#), ker niso v celoti prenesle [direktive o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja](#). Cilje Direktive je zagotoviti enakost v udeležbi na trgu dela s spodbujanjem usklajevanja poklicnega in družinskega življenja za delavce z oskrbovalskimi obveznostmi ter spodbujanjem enakopravne delitve oskrbovalskih obveznosti med starši.

Varstvo osebnih podatkov

Varstvo osebnih podatkov je temeljna pravica državljanov EU, ki je zagotovljena z Listino EU o temeljnih pravicah. Komisija je prednostno presodila, ali je nacionalna zakonodaja skladna z ustreznimi zakoni EU, in sicer [splošno uredbo o varstvu podatkov \(GDPR\)](#) in [direktivo o varstvu podatkov pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj](#), ter po potrebi sprožila postopke za ugotavljanje kršitev. Komisija je objavila svoje [prvo poročilo](#) o uporabi in delovanju direktive o varstvu podatkov pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj.

Ker imajo nacionalni organi za varstvo podatkov ključno vlogo pri uveljavljanju pravil o varstvu podatkov v državah članicah, se je Komisija zavzela za njihovo neodvisnost in za zagotovitev, da imajo popravljalna pooblastila. Komisija je prav tako [poročala](#), kako institucije in agencije EU uporabljajo [pravila](#) o varstvu podatkov.

Komisija je začela postopke za ugotavljanje kršitev proti [Sloveniji](#), ker ni posodobila svojega okvira za varstvo podatkov in ker svojemu organu za varstvo podatkov ni podelila zadostnih popravljalnih pooblastil. Začela je postopka za ugotavljanje kršitev proti [Finski](#) in [Švedski](#) zaradi pomanjkanja učinkovitih pravnih sredstev zoper neukrepanje nacionalnih organov za varstvo podatkov. Komisija je prav tako začela [postopke](#) za ugotavljanje kršitev proti [Nemčiji](#), ker ni v celoti prenesla direktive o varstvu podatkov pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj in ker ni pravilno prenesla pravil o popravljalnih pooblastilih organov za varstvo podatkov. Začela je postopek proti [Grčiji](#) zaradi nepravilnega prenosa področja uporabe in zakonitosti obdelave osebnih podatkov v skladu z direktivo o varstvu podatkov pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj.

Zaščita državljanstva EU

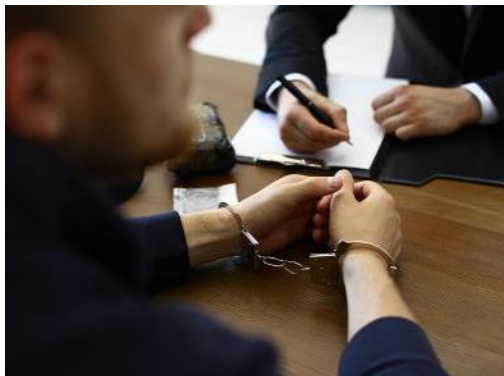
Državljanstvo EU in pravice, ki jih prinaša, so v jedru EU. Vsakdo, ki ima državljanstvo ene od držav članic EU, je hkrati državljanka ali državljan EU. Državljanstvo EU samodejno podeljuje pravico do prostega gibanja, dostop do enotnega trga in pravico do tega, da državljan voli in je izvoljen na evropskih in lokalnih volitvah. Iz teh razlogov morajo biti pogoji za pridobitev ali izgubo državljanstva, ki jih ureja nacionalna zakonodaja vsake države članice, skladni s pravom EU.

Komisija se je odločila, da bo proti [Malti](#) sprožila postopek pred Sodiščem zaradi njene sheme državljanstva za vlagatelje. S to shemo, znano tudi kot shema „zlatega potnega lista“, Malta sistematično podeljuje malteško državljanstvo – in s tem državljanstvo EU – v zameno za vnaprej določena plačila in naložbe brez resnične povezave z Malto.

Pravosodno sodelovanje in pravice posameznika v kazenskih zadevah

[Evropski nalog za prijetje](#) je najpomembnejši instrument EU za pravosodno sodelovanje. Njegov namen je zagotoviti, da tisti, ki se želijo izogniti pravici, ne izkoriščajo odprtih meja in prostega gibanja v EU. Komisija je leta 2022 tako sprejela ključne ukrepe za uveljavljanje pravil EU ter začela postopke za ugotavljanje kršitev proti [Bolgariji](#), [Luksemburgu](#), [Romuniji](#) in [Sloveniji](#), ker države niso pravilno prenesle [okvirnega sklepa o evropskem nalogu za prijetje](#).

Podlaga za pravosodno sodelovanje med državami članicami v kazenskih zadevah je načelo vzajemnega priznavanja sodb in sodnih odločb. V [dveh sodbah](#) je Sodišče Evropske unije potrdilo, da Irska ni prenesla pravil EU na področjih [zaporne kazni](#), [odvzema](#)

[prostosti](#) in [nadzornih ukrepov kot alternativni začasnemu priporu](#).

V zvezi s pravicami osumljenih in obtoženih oseb v kazenskih postopkih je Komisija nadaljevala uveljavljanje [direktiv EU o procesnih pravicah](#): naredila je drug korak v postopku proti [Irski](#) in [Portugalski](#) zaradi nepravilnega prenosa [pravil](#) o pravici do obveščeniosti ter proti [Estoniji](#), [Poljski](#) in [Finski](#) zaradi nepopolnega prenosa [pravil](#) o domnevi nedolžnosti.

Komisija je še naprej spremljala izvajanje [direktive o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom EU](#). Sprejela je svoje [drugo poročilo o izvajanju](#) in začela postopke za ugotavljanje kršitev proti devetim [državam članicam](#), ker njihova nacionalna zakonodaja ni bila skladna z navedeno direktivo.

Varnost

Leta 2022 je Komisija nadaljevala uresničevanje [strategije EU za varnostno unijo](#) s ciljem zagotavljanja varnosti, blaginje in dobrobiti vsem v EU. Varnost je tudi v jedru osnovnih načel naših družb, gospodarstev in demokracij.

Zakonodaja EU o strelnem orožju določa skupne minimalne standarde za nabavo, posedovanje in trgovinsko izmenjavo strelnega orožja za civilno uporabo za omogočanje njegovega čezmejnega pretoka. S tem se lažje prepreči nevarnost, da bi strelno orožje pristalo v rokah teroristov.

Komisija je nadaljevala postopke za ugotavljanje kršitev proti [Bolgariji](#), [Grčiji](#), [Irski](#), [Luksemburgu](#) in [Švedski](#), ker te države niso v celoti prenesle različnih pravil EU o [označevanju strelnega orožja](#) ali o [tehničnih specifikacijah](#) za plašilno in signalno orožje. Komisija je proti [Švedski](#) sprožila postopek pred Sodiščem, ker ni prenesla [pravil EU](#) o nabavi in posedovanju orožja.

Komisija je sprejela nadaljnje ukrepe za ustrezno uveljavljanje pravil o [drogah](#): začela je postopke za ugotavljanje kršitev proti Belgiji, Bolgariji, Irski, Cipru, Poljski in Romuniji, ker te države niso prenesle [nekaterih opredelitev pojma](#) „prepovedane droge“, zlasti v zvezi z vključitvijo določenih novih psihoaktivnih snovi. Poleg tega je sprejela naslednji ukrep v postopku proti [Irski](#). V vseh teh primerih so zadevne države članice posledično odpravile kršitve.

Komisija je uveljavila tudi pravila EU o nekaterih hudih kaznivih dejanjih in [finančnih preiskavah](#). Nadaljevala je postopke proti [Hrvaški](#), [Irski](#) in [Finski](#), ker te države niso prenesle [pravil](#) za lažjo uporabo finančnih in drugih informacij za namene preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja ali pregona nekaterih kaznivih dejanj.

Komisija je nadaljevala spodbujanje varnosti v digitalni dobi. V ta namen je Komisija nadaljevala postopke za ugotavljanje kršitev proti [Belgiji](#), [Bolgariji](#), [Češki](#), [Grčiji](#), [Španiji](#) in [Luksemburgu](#), ker te države [direktive](#) o boju proti goljufijam in ponarejanju v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi niso prenesle v nacionalno zakonodajo.

Boj [proti spolni zlorabi otrok](#) je za Komisijo prednostna naloga. V ta namen je Komisija začela postopke za ugotavljanje kršitev proti [Irski](#), [Španiji](#), [Italiji](#) in [Portugalski](#) v zvezi z [direktivo](#) o boju proti spolni zlorabi in spolnemu izkoriščanju otrok ter otroški pornografiji. Navedene države članice zlasti niso pravilno prenesle nekaterih določb Direktive v zvezi z opredelitvijo nekaterih kaznivih dejanj, preprečevanjem in pomočjo žrtvam.

Migracije in azil

Komisija je oblikovala [nov pakt o migracijah in azilu](#), da bi zagotovila pravičnejši, učinkovit in bolj trajnosten migracijski in azilni postopek v EU, ki je zdaj v postopku razprave s sozakonodajalcema. Na splošno [migracijska politika](#) EU zajema upravljanje meja, vizumsko politiko, nedovoljene migracije, azil in zakonite migracije. Dosledno in učinkovito izvajanje ob popolnem spoštovanju temeljnih pravic posameznikov je ključno za uspeh te politike.

Komisija je še naprej spremljala uporabo veljavne zakonodaje in sprejela formalne ukrepe proti [Belgiji](#), [Nemčiji](#), [Grčiji](#) in [Španiji](#) zaradi nepravilnega izvajanja [direktive o vračanju](#) ter proti [Italiji](#) in [Malti](#) zaradi nepravilnega izvajanja [uredbe](#) o uvedbi evropske potne listine za vrnitev.

Nadaljevala so se prizadevanja na področju izvrševanja za zagotovitev, da lahko državljani tretjih držav, ki zakonito prebivajo v EU, še naprej uživajo svoje pravice v skladu z direktivami o zakonitih migracijah. Na primer, Komisija je zaključila postopek za ugotavljanje kršitev proti Italiji v zvezi z [direktivo o enotnem dovoljenju](#), potem ko je Italija spremenila nacionalno zakonodajo. Državljan tretjih držav, ki delajo in zakonito prebivajo v Italiji, lahko zdaj uživajo enako obravnavo s strani italijanskih organov na področjih, ki vključujejo delovne pogoje, svobodo združevanja, izobraževanje, socialno varnost in davčne ugodnosti.

Izvajanje sankcij proti Rusiji

EU ima vzpostavljenih več kot 40 različnih režimov sankcij, ki jih je sprejela v okviru [skupne zunanje in varnostne politike \(SZVP\)](#). Ti vključujejo [sankcije](#) v odziv na rusko vojaško agresijo proti Ukrajini. Leta 2022 je EU sprejela devet svežnjev sankcij brez primere, ki zajemajo vrsto sektorjev, kot so finance, energetika, mediji, prevoz in trgovina, da bi omejila zmožnost Rusije za financiranje vojne.

Komisija je spodbujala enotno izvajanje sankcij in spremljala njihovo uveljavljanje. Da bi pridobila informacije o morebitnih kršitvah, je Komisija uvedla [orodje EU za žvižgače o sankcijah](#), varno spletno platformo, ki žvižgačem omogoča anonimno prijavo kršitev.

Do konca leta 2022 je prejela več kot 400 relevantnih prijav. Državam članicam je prav tako poslala vprašalnike za zbiranje povratnih informacij o težavah pri izvajanju. Poleg tega je organizirala strokovne skupine za usklajevanje izvajanja držav članic in za izmenjavo dobrih praks. Nazadnje, objavila je približno 550 vprašanj in odgovorov na [posebnem spletišču](#), namenjenem pomoči deležnikom pri njihovem izvajanju.

